

Dokumentus „Sodrai“ bus galima teikti internetu

Įdiegus naują sistemą, draudėjams nebereikės varstyti „Sodros“ durų – visus reikalus bus galima tvarkyti internetu.

JUOZAS ANDRIULIS

Paslaugas perkels į internetą

Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos („Sodra“) žengia didelį žingsnį į priekį, įgyvendinant Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintą elektroninės valdžios koncepciją. Vykdydama savo strateginį planą „Sodra“ pradėjo kurti informacinę sistemą, kurios dėka draudėjai galės internetu perduoti visus „Sodrai“ teikiamus pranešimus bei patys gauti įvairią informaciją iš „Sodros“. Įdiegus informacinę sistemą supaprastės pranešimų apie asmenų socialinio draudimo duomenis (vadinamųjų socialinio draudimo formų) priėmimas iš įmonių ir organizacijų bei informacijos iš „Sodros“ gavimas.

Kaip teigė „Sodros“ direktoriaus pavaduotojas Mindaugas Strumskis, įdiegus naują informacinę sistemą, „Sodra“ žengs didelį žingsnį arčiau draudėjo. Pradėjus veikti informacinei sistemai, įmonių ir organizacijų darbuotojai daug mažiau laiko skirs „Sodrai“ būtinų pateikti dokumentų tvarkymui. Be to, lengvai ir greitai internetu bus galima gauti draudėjų dominančią informaciją apie jį iš „Sodros“ – pažymas, ataskaitas, statistiką. Visas reikiamas operacijas bus galima atlikti kompiuterizuotoje darbo vietoje tiesiog prisijungus prie interneto.

Visas paslaugas draudėjams į elektroninę terpę „Sodra“ planuoja perkelti 2007 metų pabaigoje.

„E-sodra“ – tik pradžia

„Pirmuosius tokio tipo paslaugų teikimo elektroninėje erdvėje bandymus pradėjome prieš trejus metus. 2003 metais draudėjams buvo pristatyta „E-sodra“ programa, su kurios pagalba nemažą dalį pranešimų apie asmenų socialinio draudimo duomenis galima pildyti kompiuteryje ir pateikti internetu. Tačiau per keletą dienų vis tiek reikia pristatyti ir popierinį dokumentą su visais privalomais rekvizitais. Nepaisant to, „E-sodra“ programinis paketas sudarė prielaidas naujos sistemos, galinčios priimti iš draudėjų juridiskai galiojančius elektroninius dokumentus bei teikti draudėjams reikalingus duomenis elektroniniu formatu, kūrimui“, – teigė M.Strumskis.

Šiuo metu naudojama „E-sodra“ programa leidžia draudėjams užpildyti ir pateikti pranešimus apie asmenų priėmimą ir atleidimą iš darbo, nemokamas atostogas bei daug kitų pranešimų. Programa automatiškai patikrina, ar pildomame pranešime pateikta teisinga informacija, ar jame nėra klaidų.

Galimybė atsakyti popierinių dokumentų atsirado įsigaliojus naujiems teisės aktams ir juos lydintiems dokumentams, reglamentuojantiems elektroninio parašo ir elektroninių dokumentų naudojimą, bei rinkoje

„Sodrai“

atsiradus skaitmeninio sertifikavimo paslaugų teikėjams.

Pasak M.Strumskio, kuriant naują sistemą bus itin svarbu užtikrinti dokumentą teikiančio asmens identifikavimą ir pateikiamų dokumentų saugumą. Kaupiant ir apdorojant duomenis, būtina ne tik identifikuoti asmenį, bet ir užtikrinti dokumento teksto autentiškumą. Todėl „Sodra“, įgyvendindama naująjį projektą, nauduos saugaus elektroninio parašo infrastruktūrą.

Patikimumui – el. parašas

„Sodrai“ teikiamų elektroninių pranešimų juridinei galiai užtikrinti bus naudojama saugaus el. parašo infrastruktūra. Ji užtikrins pateikto dokumento teksto autentiškumą. Tai būtina dėl „Sodrai“ teikiamų duomenų paskirties. Juk daugelio dokumentų gali prireikti po 20 ar 30 metų. Todėl turi būti teikiamas ne šiaip elektroniniai duomenys, bet juridinę galią turintys dokumentai, kurie neleis būtų ginčyti el. pranešimuose pateiktų duomenų tikrumo ir po kelių dešimčių metų. Tokie el. parašo panaudojimo principai jau veikia daugelyje Europos Sąjungos šalių.

Planuojama sudaryti galimybę saugiu el. parašu naudotis ir su mobiliojo telefono pagalba.

Įmonės taupys laiką, popierių

Įmonių ir organizacijų atstovai nuolat siunčia pranešimus „Sodrai“ apie darbuotojų socialinio draudimo laikotarpius, įdarbinimą, atleidimą, nemokamas, nėštumo ir gimdymo bei vaiko priežiūros atostogas. Taip pat teikiamos įvairios ketvirtinės, metinės finansinės ataskaitos.

„Sodros“ duomenimis, iš 267 tūkst. draudėjų beveik ketvirtadalis (apie 70 tūkst.) pranešimus teikia dažniau, nei kartą per ketvirtį. Per vieną metų ketvirtį visus „Sodros“ teritorinius skyrius pasiekia per 650 000 įvairių pranešimų. Per metus pateikiamų dokumentų kiekis viršija 2,5 mln. vienetų, kuriems saugoti skirtos didžiulės patalpos „Sodros“ archyvuose.

Naujoji informacinė sistema leis pateikti visus pranešimus ir finansines ataskaitas elektroniniu būdu. Pildyti ir siųsti el. pranešimus draudėjai galės naudodamiesi nemokamai platinama ir paprastai į kompiuterį įdiegiama programa. Pranešimų formų pildymo programinė įranga bus identiška šiuo metu Valstybinės mokesčių inspekcijos prie LR finansų ministerijos (VMI) naudojamai gyventojų pajamų mokesčių ir turto deklaravimo programai.

Specialistų teigimu, būtent dėl naudojimo paprastumo minėta programinė įranga tinka dokumentams pildyti ir siųsti elektroninėje erdvėje. Svarbu yra tai, kad pranešimus bus galima pildyti ir tiesiogiai informaciniame sistemos portale. Tačiau esminis požymis, skiriantis naują informacinę sistemą nuo VMI naudojamos gyventojų pajamų mokesčių ir turto deklaravimo programos, yra tai, kad „Sodros“ sistema apdoroja dokumentus, pasirašytus saugiu ir teisingai turinčiu el. parašu.

Atsisakius dokumentų pateikimo popieriniu formatu, bus taupomas ne tik brangus verslininkų, institucijų ir įstaigų darbuotojų laikas, bet ir lėšos, išleidžiamos popieriui, spausdinimui, degalams bei pašto išlaidoms. Be to, visą „Sodros“ duomenų bazėse sukauptą informaciją apie save draudėjas galės sužinoti prisėdęs prie kompiuterio.

Siekdama, kad įmonių buhalteriai kuo mažiau laiko sugaištų pildydami duomenis rankomis, „Sodra“ pateiks draudėjams rekomendacijas dėl pasikeitimo duomenimis galimybę tarp draudėjų naudojamų buhalterinės apskaitos programų ir naujosios sistemos. Be to, visi darbo naująja „Sodros“ sistema ypatumai bus pristatyti draudėjams skirtuose seminaruose.

„Dėl naujosios sistemos draudėjų gaišamas laikas „Sodrai“ skirtiems dokumentams pildyti ir pristatyti sumažės trigubai, o gal ir daugiau“, – įsitikinęs M.Strumskis.

Informacija – lengviau prieinama

Diegiama sistema bus skirta ne vien tik privalomų pranešimų pildymui ir pateikimui „Sodrai“. Informacinės sistemos portalas suteiks galimybę draudėjui gauti beveik visą apie jį „Sodros“ duomenų bazėse sukauptą informaciją bei užsisakyti ir elektroniniu būdu gauti įvairias pažymas. Be to, draudėjas, esant poreikiui, galės suteikti laikiną priėjimą prie tam tikrų savo duomenų, esančių „Sodros“ duomenų bazėse, kitoms įmonėms.

Pasak M.Strumskio, tai bus puiki galimybė vietoj pažymos apie savo veiklą leisti įmonei pačiai įvertinti draudėjo patikimumą ar gauti kitą verslo sandoriams reikalingą informaciją. Be to, kiekvienas draudėjas turės galimybę prisijungti prie sistemos ir pasitikslinti, kokius dokumentus „Sodrai“ jis pateikė, kiek įmokų sumokėjo, kiek vienu ar kitu laikotarpiu priėmė ar atleido darbuotojų. Tai palengvins draudėjų buhalterinės apskaitos procesus.

Informacijai gauti iš „Sodros“ informacinio portalo el. parašas nebus būtinas – ją galima bus pasiekti panaudojus elektronines bankininkystės sistemų teikiamomis asmens identifikavimo galimybėmis.

Palengvins ir „Sodros“ darbą

„Pranešimų priėmimo ir apdorojimo sistema palengvins ne tik draudėjų darbą. Ji ženkliai sumažins ir „Sodros“ darbuotojų rutininių operacijų, atliekamų rankiniu būdu, apimtį. Šiuo metu, gavę išspausdintą dokumentą, „Sodros“ darbuotojai privalo jį patikrinti, pažymėti pateikimo datą ir rankiniu būdu suvesti informaciją į duomenų bazes. Dėl to gaištama labai daug laiko. Elektroniniu būdu pateikti pranešimai bus apdorojami žymiai greičiau. Tai leis efektyviau panaudoti specialistų pajėgas,

daug daugiau dėmesio jie galės skirti klientų aptarnavimo kokybei gerinti. Kitos institucijos ir įmonės, gaunančios duomenis iš „Sodros“ duomenų bazių, gaus tuos duomenis daug operatyviau nei šiuo metu“, – naujosios sistemos naudą komentavo M.Strumskis.

Pasak M.Strumskio, šiuo metu informacija apie asmenų socialinio draudimo pajamas iš „Sodros“ informacinę duomenų bazę patenka praėjus 1–2 mėn. po ataskaitinio laikotarpio pabaigos. Toks informacijos vėlavimas sudaro nemažai sunkumų tiek „Sodros“ teritoriniams skyriams, tiek kitoms institucijoms bei verslo subjektams, kurie naudojami šios informacinės sistemos duomenimis, aptarnaudami savo klientus. Dėl informacinės sistemos duomenys, gauti iš draudėjų, atsidurs duomenų bazėje žymiai greičiau, savo ruožtu institucijai ir įmonei, besinaudojančios „Sodros“ duomenų bazėmis, gaus naujesnę informaciją.

Pavyzdžiui, elektroniniu būdu gaunami duomenys daug greičiau pasieks bankus bei lizingo bendroves. Šios organizacijos galės disponuoti naujausia informacija apie savo klientus, o tai palengvins ir pagreitins įvairių sprendimų priėmimą. Tad naujosios sistemos naudą pajus ne tik draudėjai, bet ir šalies gyventojai, besinaudojantys bankų paslaugomis ar įsigyjantys prekes iššimokėtinai.

Pranešimų priėmimo ir apdorojimo bei draudėjų informavimo sistemai sukurti bei įdiegti „Sodrai“ yra skirta beveik 5,9 mln. litų Europos Sąjungos regioninės plėtros fondo bei LR bendrojo finansavimo lėšų. Elektroninę sistemą sukurs ir iki 2007 metų pabaigos įdiegs konkursą laimėjusi UAB Etnomedijos intercentras kartu su UAB „Informacinės technologijos“.

KURKIME ATEITĮ DRAUGE!